

Kookboek aansluiten DSO-LV

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag

Mei 2020
Versie 1.3

Leana Vlok
Truus Vernhout
Miguel Hassink

Inhoud

1.	Inleiding.....	4
2.	Integratie en koppelingen.....	5
3.	Publiceren van Omgevingsplannen (STOP/TP).....	9
4.	Toepasbare regels (STTR).....	11
5.	Aansluiten om Aanvragen en meldingen te ontvangen (STAM).....	13
6.	Samenwerkfunctionaliteit (SWF).....	17
7.	Handige tools tijdens het aansluiten en oefenen	19
8.	Hulp en vragen.....	20

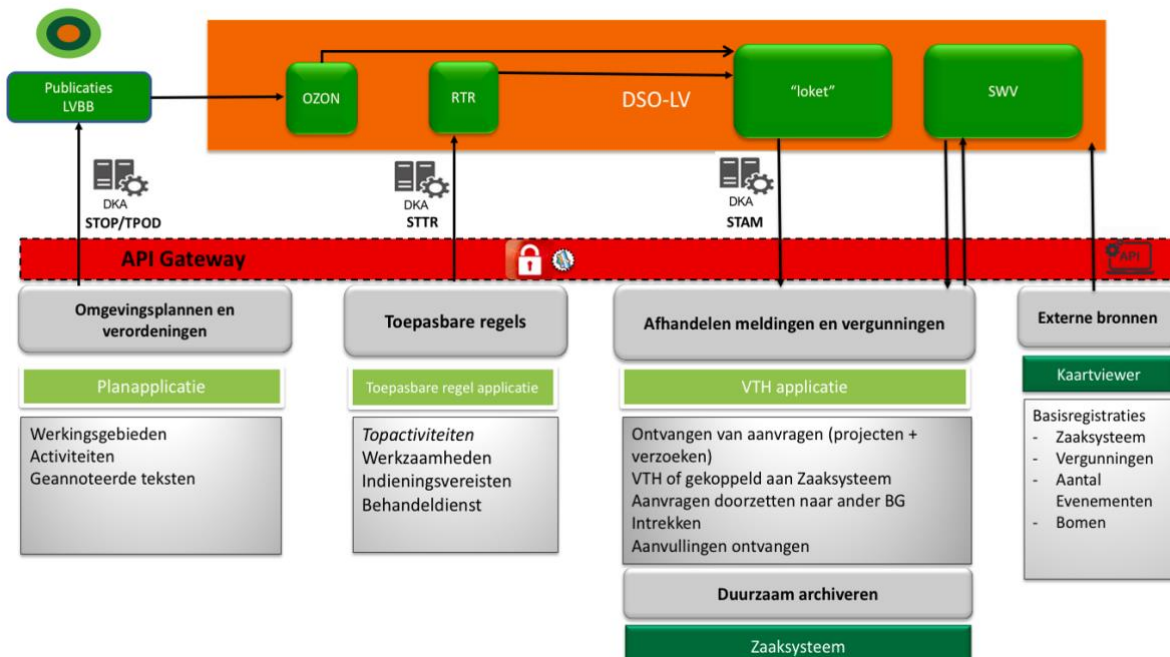
1. Inleiding

Deze handreiking beschrijft de mogelijkheden voor het aansluiten van eigen systemen (van het Rijk, provincies, Waterschappen, Omgevingsdiensten en gemeenten) en applicaties op de [DSO landelijke voorziening](#) (DSO-LV). Het tweede hoofdstuk gaat over integratie en de mogelijke implementatiescenario's voor organisaties. Deze scenario's zijn algemeen inzetbaar om tot een "eigen" integratie strategie te komen. Hoofdstuk drie en vier behandelen het aansluiten van Plansoftware op DSO-LV en toepasbare regel software op het register toepasbare regels van het digitale stelsel. Tot slot wordt in hoofdstuk vijf de aansluiting van de VTH/Zaaksysteemsoftware en de bijbehorende voorbereiding beschreven.

Dit document beschrijft de stappen om aan te sluiten op de landelijke voorziening die functionaliteit voor burgers en bedrijven zal bieden bij het oriënteren op aanvragen van vergunningen of doen van meldingen. Functionaliteit kan alleen maar werken met techniek (aansluitingen) **en** content (bijv. toepasbare regels, omgevingsplannen, juridische regels).

Omdat het programma, het DSO-LV, Samenwerkvoorziening en de softwareleveranciers nog volop aan het ontwikkelen zijn, zal dit document steeds worden bijgewerkt en opnieuw gepubliceerd worden.

Onderstaand de onderdelen die nodig zijn voor aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke Voorziening (DSO):

2. Integratie en koppelingen

Doel:

Het uitgangspunt bij de invoering van de Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is het volledig digitaal uitwisselen van gegevens tussen het DSO en systemen van bevoegde gezagen en behandelende organisaties.

Integratie tussen de DSO en eigen applicaties is van wezenlijk belang voor een succesvolle aansluiting. De Digikoppeling zorgt hierbij voor een beveiligde uitwisseling met overheid, de Digikoppeling wordt verzorgd door een digikoppeling adapter (DKA) die over het algemeen “draait” binnen Enterprise Service Bus software (ESB). Voor het aansluiten op DSO-LV zijn drie DKA-aansluitingen benodigd, dus voor iedere aansluiting één DKA. Het integratie vraagstuk draait dan ook met name om de wijze waarop de aansluiting van de organisatie via de DKA's ingericht wordt.

Naast de digikoppelingen die de verbinding met de landelijke voorziening mogelijk maken voor de STTR, STOP/TP en STAM-standaarden, zijn er ook ruim 21 API's die gebruikt kunnen, en in sommige gevallen, moeten worden om uitwisseling met de DSO mogelijk te maken. Een leveranciers van software kan het voor een organisatie inregelen, maar een organisatie kan ook een eigen API-strategie inrichten in de eigen integratielaag of Gateway.

Relevante begrippen

DKA – (Digikoppeling adapter) Digikoppeling is een set van standaarden voor elektronisch berichtenverkeer tussen overheidsorganisaties. Zoals een brief in een envelop gaat voor verzending, zo gaat een elektronisch bericht in een digitale verpakking. Deze digitale verpakking is de Digikoppeling. Na de implementatie van de Digikoppeling kunt u berichten uitwisselen met alle overheden en aansluiten op vrijwel alle e-overheidbouwstenen.

PKI-O – Het [PKI-overheid-certificaat](#) is een computerbestand dat fungeert als een digitaal paspoort. Het bevat gegevens die nodig zijn voor beveiligd internetverkeer. Digitale certificaten zijn een onmisbare schakel in beveiligd internetverkeer.

API – (Application Programming Interface). [API's](#) zorgen ervoor dat softwareprogramma's onderling met elkaar kunnen communiceren door middel van services. Alle functionaliteiten en gegevens van het DSO worden aangeboden als services, behalve de digikoppelingen.

API strategie - De [API-strategie](#) beschrijft de manier waarop de API's op een open en robuuste manier aan de keten en aan iedereen worden aangeboden.

CORV - CORV is een ICT-voorziening, meer specifiek een digitaal knooppunt dat zorgt voor de elektronische afhandeling van het formele berichtenverkeer tussen justitiële partijen en partijen uit het gemeentelijk domein.

Aansluitdocumenten

[Proces publiceren Omgevingswetbesluiten LVBB DSO –STOP/TP](#)

[Proces aansluiten toepasbare regels DSO – STTR](#)

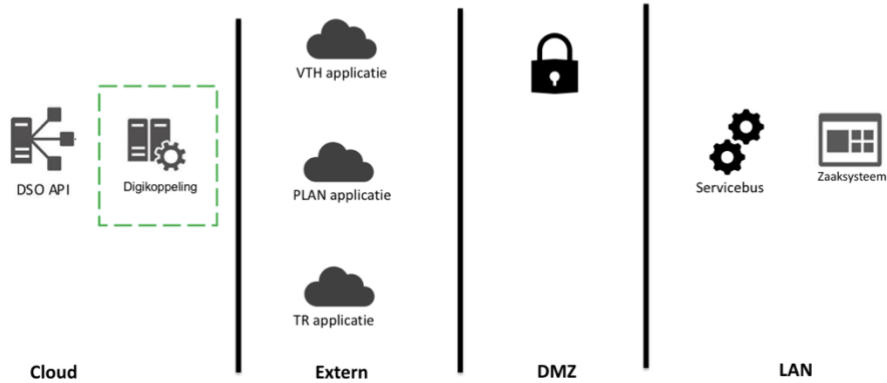
[Proces aansluiten aanvragen en meldingen DSO - STAM](#)

[Proces aansluiten op Samenwerkvoorziening - SWE](#)

Scenario's Digikoppeling Adapter:

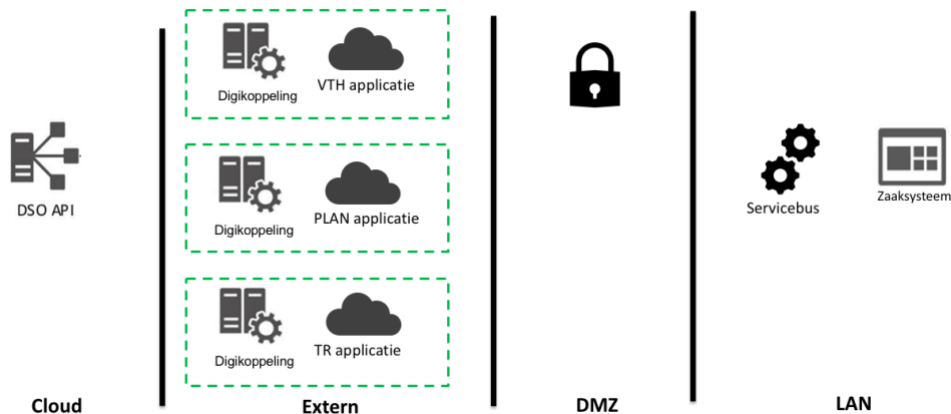
Hieronder worden vier scenario's geschetst waarin de positionering van de DKA uitgelegd wordt¹. Let op dat er naast een digikoppeling ook API's aangesproken dienen te worden.

Scenario 1 – DKA in cloud

Het is mogelijk om de digikoppeling uit de Cloud af te nemen. Hierbij wordt de organisatie volledig ontzorgd voor wat betreft de aansluitingen. De hosting, onderhoud en beheer wordt verzorgd door een leverancier, meestal een integratiepartner. Let op: een beveiligingslaag is nog nodig bij uitwisseling van gegevens en documenten tussen interne en externe systemen.

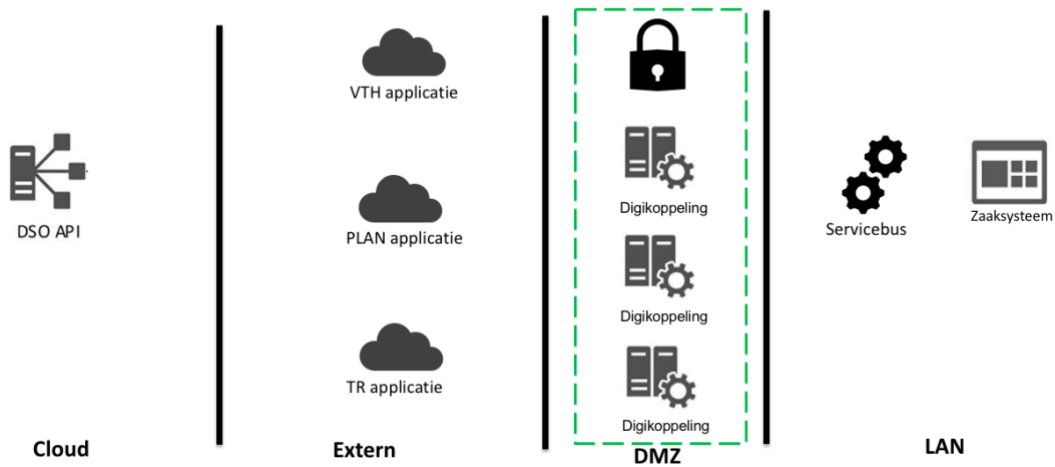
Scenario 2 – DKA als deel van pakket

In dit scenario wordt de digikoppeling geïntegreerd in de applicatie die door de softwareleverancier wordt aangeleverd. Dit is vaak nu al het geval bij de meeste organisaties die ook andere koppelingen naar landelijke voorzieningen gerealiseerd hebben zoals CORV of OLO. De DKA wordt afgenomen van de leverancier en in veel gevallen beheerd door de leverancier. Dit levert tijdswinst en efficiency op maar vermindert de zeggenschap die de organisatie heeft over deze component. Het bevoegd gezag moet de softwareleverancier nog wel mandateren voor het aansluiten op het DSO/LVBB en een PKI-Overheid-certificaat is noodzakelijk.

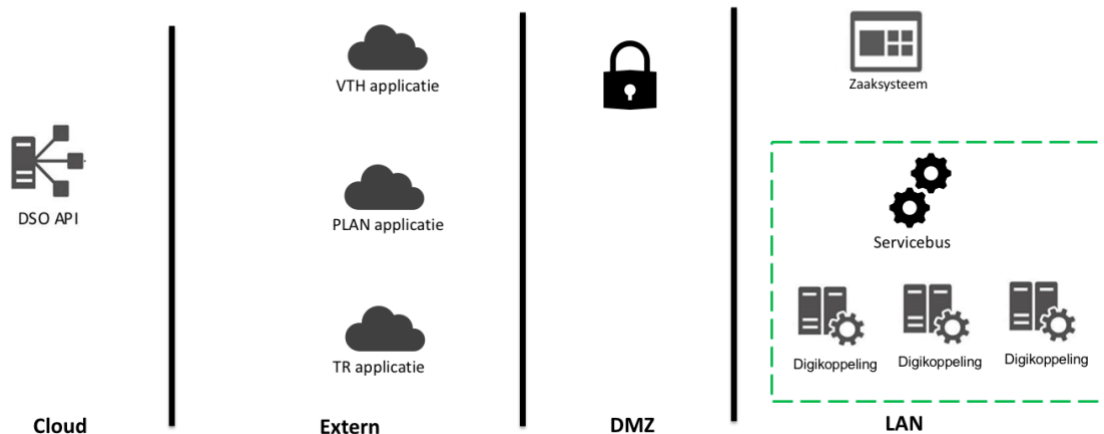
¹ Het zaaksysteem / DMS kan ook in de cloud draaien, ipv in het lokale (LAN) netwerk.

Scenario 3 – DKA in beveiligingslaag

Het is mogelijk om de digikoppeling in de eigen beveiligingslaag te implementeren. Ook hier heeft de organisatie grip op berichtenverkeer, beheer en onderhoud. Daarnaast kan de beveiligingslaag worden ingezet voor API management om beveiligd uitwisselen van gegevens en documenten tussen interne en externe (Cloud) systemen mogelijk te maken. Dit scenario vraagt ruime voorbereiding van het bevoegd gezag, er moeten immers aanpassingen worden gedaan op firewalls.

Scenario 4 – DKA in ESB

In dit scenario worden de DKA's binnen de eigen organisatie (LAN) geïntegreerd gepositioneerd en heeft de organisatie grip op het berichtenverkeer en onderhoud. Dit scenario vraagt voorbereiding van het bevoegd gezag er moeten immers aanpassingen worden gedaan op de lokale firewalls.

Recept Integratie en aansluiten Digikoppelingen

3 porties koppelingen | 1 maand voorbereidingstijd | 3 maanden doorlooptijd

Vorbereidingen

Benoem de benodigde expertise (namen).
Onderzoek of je als organisatie al in het bezit bent van een DKA en bepaal of deze ingezet kan worden.
Oriënteren en kiezen van leverancier(s) DKA.
Beleg een gezamenlijke kick-off t.b.v. aanschaf en implementatie digikoppeling.

Bereidingswijze

Bepaal de eigen sourcing (Cloud) strategie.

- Kies een strategie voor DKA.
Ga een overeenkomst aan meteen ESB leverancier, rekening houdend met inkoop- en aanbestedingsregels.
- Technisch autoriseren leverancier(s).
- Realiseer aansluitingen met overige partijen. Zie overige hoofdstukken.
- Borg het beheer van de digikoppelingen bij de ICT-beheerorganisatie.

Aanbevelingen uit de praktijk

Veel organisaties hebben een generieke ESB-oplossing die de DKA levert voor de verschillende verbindingen met overheidsbouwstenen. Onderzoek eerst of deze generieke ESB-software ook inzetbaar is voor het ontvangen van aanvragen (STAM) uit het DSO-LV. Overweeg om deze oplossing ook in te zetten voor het publiceren van plannen en visie naar het LVBB (STOP/TPOD) en naar de RTR (STTR)

Als geen generieke ESB-oplossing voor handen is, ga dan eerst in gesprek met leveranciers van de eerdergenoemde softwarepakketten voordat een DKA wordt aangeschaft. Een 2-in-1 oplossing via een softwareleverancier kan veel tijd besparen, aandachtspunt is dat het beheer van deze DKA buiten de organisatie komt te liggen.

Er kan maar 1 leverancier per digikoppeling worden gemachtigd om de aansluiting te realiseren, dus kies weloverwogen. Voor de API's is het mogelijk een ander leverancier te machtigen. Om grip te houden als organisatie is het belangrijk dit goed en weloverwogen te doen en vooral te documenteren.

Neem in overweging dat data gedeeld moet kunnen worden vanuit de eigen organisatie met bijvoorbeeld ketenpartners en andersom. Een voorbeeld is waar een gemeente en Waterschap Zaakgegevens wil kunnen delen zodat een vergunningverlener weet heeft van de actuele lopende zaken op een adres of locatie. API-management en beveiligingsbeleid spelen hier een belangrijke rol.

Boodschappenlijst

Expertise

ICT specialist
Beheerder koppelingen
Beheerder certificaten
CIO
(Informatie)architect

Middelen

- Digikoppeling adapter (zelf of als onderdeel VTH)
- Integratie strategie
- CPA
- PKI-O certificaat
- Technisch autoriseren leverancier(s)

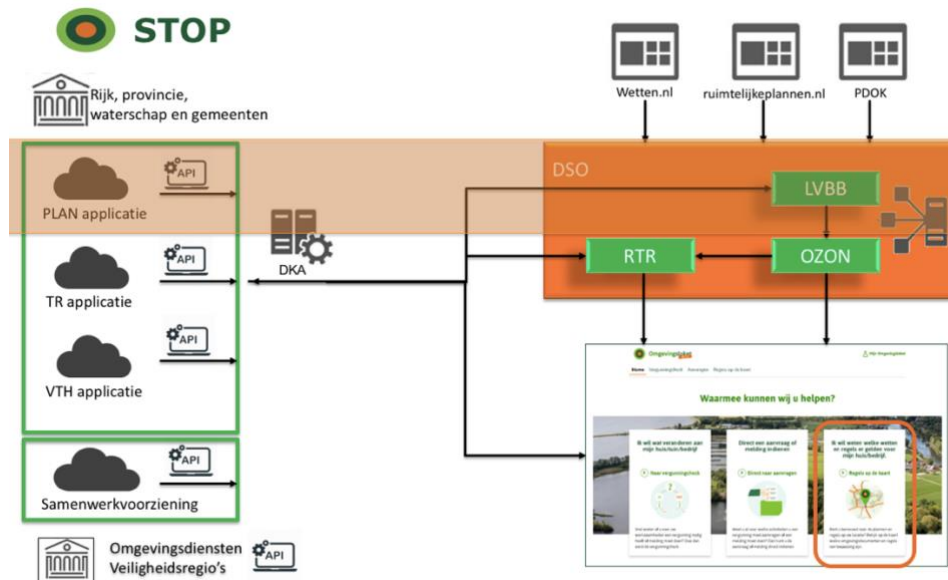
3. Publiceren van Omgevingsplannen (STOP/TP)

Doel:

De organisatie is in staat een omgevingsplan op te stellen, te muteren en te publiceren. Initiatiefnemer kan zich oriënteren op de kaart ([viewer](#)) en beschikt over overzichtelijke plannen, actuele juridische regels en kan selecteren en filteren op activiteiten en overige zoekcriteria ([annotaties](#)).

Nu stelt het bevoegd gezag een of meerdere bestemmingsplannen op voor haar gebied. Met de komst van de omgevingswet beperkt zich dit tot één omgevingsplan. De basis hiervoor komt via de zgn. bruidsschat beschikbaar. Dit zijn de rijksregels die overgedragen worden aan gemeenten die alvast verwerkt zijn in een omgevingsplan. Iedere gemeente begint met dit omgevingsplan dat voor hen klaar staat in het [previewportaal](#).

Om aanpassingen te kunnen doen op dit plan is nieuwe Plansoftware nodig, deze plansoftware zal ook via een DKA aangesloten moeten worden op de LVBB. In hoofdstuk 2 staat beschreven welke scenario's hierbij mogelijk zijn. Het aansluiten op het LVVB verloopt via de CORV aansluiting. Indien de organisatie al een bestaande aansluiting via CORV heeft kan de STOP aansluiting ook hiervan gebruik maken. <https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/ontwikkelaarsportaal/digitaal-stelsel/processen/omgevingsdocumenten/>. De handleiding voor CORV aansluitingen staat rechts bovenin de pagina.

Relevante begrippen

- **Casco** Omgevingsplan - Het Casco is een voorbeeldstructuur voor de juridische regels in het omgevingsplan.
- **Bruidsschat** - Onder de Omgevingswet verhuizen veel regels van het Rijk naar gemeenten en waterschappen. Het Rijk zorgt er met het Invoeringsbesluit voor dat deze regels automatisch in het omgevingsplan of de waterschapsverordening komen. Dit wordt ook wel de 'bruidsschat' genoemd
- **Staalkaarten** - Een staalkaart kan worden gebruikt bij het opstellen van een omgevingsplan. Hierbij kunnen de verschillende onderdelen van iedere staalkaart gebruikt worden als bouwstenen uit een legodoos.
- Overzicht **Topactiviteiten** VNG - activiteiten die het meest worden uitgevoerd door burgers en bedrijven
- VNG Bibliotheek Juridische en Toepasbare regels voor topactiviteiten door VNG (Casco vulling)
- **STOP / TP: Standaard Overheids Publicaties/Toepassingsprofiel**

Recept STOP/TP

1 portie STOP/TP | 1 maand voorbereidingstijd | □ 3 maanden doorlooptijd

Voorbereidingen

Benoem de benodigde expertise (namen) in de eigen organisatie.

Oriënteren op en kiezen van leverancier Plansoftware.

Beleg een gezamenlijke kick-off

- Kies een (werkings)gebied en relevante activiteiten
- Keuze: werken met Casco, deels of niet gebruiken?
- Bepaal de relevante Juridische regels.
- Kies de te implementeren annotaties en waardenlijsten.

Bereidingswijze

Algemeen

- Demonstreer de werking van de te implementeren functionaliteit met de [DIY demo](#) aan alle (interne) betrokkenen.
 - Ga een overeenkomst aan met een Stedenbouwkundig bureau en of een Plansoftware leverancier, rekening houdend met inkoop- en aanbestedingsregels.²
- Maak een planning met de gekozen (software) leverancier.
- Oriënteer op welke gebieden/juridische regels geschikt zijn voor een eerste proef aansluiting.

Techniek

- Organiseer een ontwerpessie met alle benodigde interne expertise incl. leveranciers
- Bepaal een aansluitstrategie (begin klein).
- Stel een integrale activiteitenplan/planning op
- Start met uitvoeren van de aansluiting
- Vier de succesvolle aansluiting!
- Zorg voor borging van het proces en beheer van de aansluiting.

Om ebMS-berichten uit te kunnen wisselen met KOOP, wordt gebruik gemaakt van het CORV-intermediair van de Justitiële Informatiedienst (JustID) van het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

Het proces voor technisch aansluiten wordt uitgebreid beschreven in:

[Proces publiceren Omgevingswetbesluiten LVBB DSO –STOP/TP](#)

Aanbevelingen uit de praktijk:

- Neem een gerenommeerd adviesbureau/leverancier in de arm
- Neem een actuele gebiedsontwikkeling in de praktijk als voorbeeld om mee te starten.
- **Let op:** Heb oog voor de relatie tussen juridische en toepasbare regels
- Leer van andere [praktijkproeven](#)

Boodschappenlijst

Expertise

Beleidsmedewerker
planvorming
Planjurist
Regelanalist (nieuwe functie)
Geo specialist
Functioneel beheerder DSO (ICT)
Leverancier planapplicatie
Projectleider
(Informatie) architect

Middelen

- Plan applicatie die STOP/TP ondersteunt
- Gebied tbv Omgevingsplan
- Juridische regels tbv omgevingsplan

² Afwijken op uw inkoop- en aanbestedingsbeleid en binnen de Europese aanbestedingswet- en regelgeving

Afwijken op het inkoop- en aanbestedingsbeleid is slechts mogelijk en toegestaan op basis van een deugdelijk gemotiveerd besluit en voor zover een en ander op basis van de geldende wet- en regelgeving mogelijk is (bijvoorbeeld bij bijzondere omstandigheden). Afwijken binnen de Europese aanbestedingswet- en regelgeving kan in sommige gevallen als sprake is van bijzondere omstandigheden. Bij een dergelijk afwijkingsbesluit dient een toets op geldende wet- en regelgeving te worden gedaan, de juiste procedure te worden doorlopen én ingeschat te worden of u inderdaad zeker weet dat een eventuele gang naar de rechter door derden onsuccesvol zal zijn. Dit vereist overleg met uw inkoopadviseur.

Softwarebroker

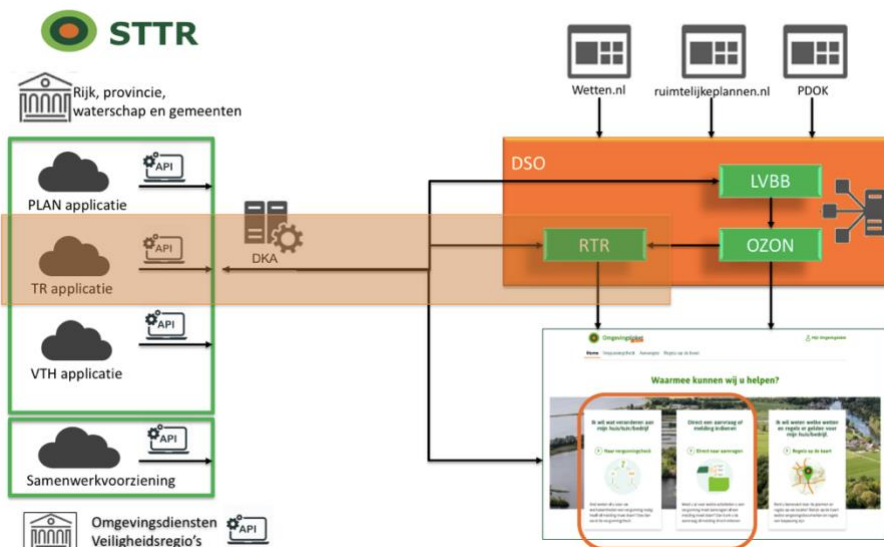
Een aantal gemeenten heeft nu of binnenkort (bijvoorbeeld via de VNG aanbesteding van de GT broker) een overeenkomst met een software broker, ook wel software reseller genoemd. Ook bij het aanschaffen van standaardsoftware via de software broker dient u te voldoen aan de geldende (Europese aanbestedings) wet- en regelgeving.

4. Toepasbare regels (STTR)

Doel:

Voor het registreren van toepasbare regels is het koppelen van het lokale regelbeheersysteem van het bevoegd gezag aan de Toepasbare regel API van het DSO-LV via een DKA noodzakelijk. In hoofdstuk 2 staat beschreven welke scenario's hierbij mogelijk zijn.

Toepasbare regels slaan overheden op in het Register Toepasbare Regels van het digitaal stelsel. De regels worden zo "uitvoerbaar" in de vergunningscheck en aanvraag in het Omgevingsloket. Alleen regels die voldoen aan de standaard (STTR), kunnen overheden uploaden naar het register.

Relevante begrippen

- **STTR** - [standaard toepasbare regels \(STTR\)](#)
- **RTR** – [Register toepasbare regels](#). Hier worden alle toepasbare regels opgeslagen
- **Functionele structuur** - De functionele structuur is de kapstok voor toepasbare regels en daarmee randvoorwaardelijk voor het aanbieden van toepasbare regels. De functionele structuur bevat een taxonomie die is opgebouwd uit activiteiten.
- **Vragenbomen** - er kan van juridische tekst toepasbare regels gemaakt worden door middel van vragenbomen. Deze vragenbomen worden gebruikt in de vergunningencheck in het omgevingsloket om de gebruiker te helpen. Met de vragenbomen kan de gebruiker achterhalen of een activiteit op een bepaalde locatie vergunningsplichtig, -vrij is of meldingsplichtig, de zgn. conclusie.
- **Indieningsvereisten** – De vastgestelde set aan informatie die nodig is om een vergunningaanvraag in te dienen. Deze informatie kan bestaan uit antwoorden op vragen en bijlagen. De indieningsvereisten beschikbaar worden via toepasbare regels aangeleverd.
- **Activiteit** - Een activiteit is een juridisch relevante handeling, mogelijk met rechtsgevolgen. De activiteiten volgen uit het maken van plannen en het opstellen van juridische regels (vastgelegd in een Omgevingsdocument).
- **Werkingsgebied**: geometrische begrenzing van een object of gebied.
- **Werkzaamheden**: activiteiten in begrijpelijke taal aan een initiatiefnemer aangeboden en opgenomen in de STTR-standaard.
- **Regelbeheerobject** - Een regelbeheerobject heeft een bovenliggende activiteit (parent) en kan het volgende bevatten: een typering, zoals Conclusie en Indieningsvereisten en een toestemming, in het geval van Indieningsvereisten: Vergunning, Melding of Maatregelen.

Recept aansluiten STTR (Toepasbare regels)

1 portie Toepasbare regels | 1 maand voorbereidingstijd | 4 maanden doorlooptijd

Vorbereidingen

Benoem de benodigde expertise (namen) .

Oriënteren en kiezen leveranciers DKA.

Beleg een gezamenlijke kick-off t.b.v. aanschaf en implementatie.

Bereidingswijze

Bepaal de eigen sourcing (cloud) strategie.

- Kies een scenario voor de aansluiting op DSO-LV via DKA
- Ga een overeenkomst aan met een leverancier van Toepasbare regel software, rekening houdend met inkoop- en aanbestedingsregels
- Machtig leverancier(s) om TR te publiceren.
- Zorg voor content. Stel in overleg met de spoor Toepasbare regels vast welk deel aan content gebruikt kan worden voor de technische aansluiting. Er zijn al ruim 8 bruidschatregels beschikbaar om mee te oefenen.
- Maak een keuze uit de topactiviteiten en/of lokaal beleid.
- Realiseer de technische aansluiting met minimaal 1 toepasbare regel.
- Richt het project zo in dat de overige toepasbare regels ook op tijd worden aangeleverd aan het DSO-LV.

Het proces om technisch aan te sluiten wordt uitgebreid beschreven in:

[Proces aansluiten toepasbare regels DSO – STTR](#)

Boodschappenlijst

Expertise

Vergunningverlener
Handhaving
Beleidsmaker
Planjurist
Regelbeheer analist
Ketenpartners (Omgevingsdienst, veiligheidsregio etc.)
(Informatie) architect

Middelen

Applicatie om toepasbare regels aan te bieden aan de registratie toepasbare regels.
DKA

Aanbevelingen uit de praktijk

- Volg de VNG-opleiding Toepasbare regels.
- Ondersteuning voor het maken van toepasbare regels vindt u hier.
- Stel een projectleider aan voor het organiseren van de (interbestuurlijke) sessies.
- Borg het proces van maken van toepasbare regels a.d.h.v. juridische regels in de organisatie. Een regelbeheer analist kan de rol van projectleider op termijn vervangen.
- Regels kunnen gevalideerd worden bij de valideerservice van het DSO.
- Realiseer DKA aansluitingen i.c.m. de andere aansluitingen (STAM).
- Maak gebruik van beschikbare toepasbare regels door ze te downloaden uit de [RTR](#).
- Doe ervaring op in een pilot met het aanleveren van één regel naar het DSO-LV.
- Denk na over een kwaliteitsmechanisme om te garanderen dat juridische en toepasbare regels geen uiteenlopende informatie verstrekken.
- Er kan pas een STTR-bericht aan het DSO-LV aangeleverd worden, nadat het Omgevingsplan aan het OZON is aangeboden. Er moet dus eerst juridische regels zijn om de toepasbare regels aan te koppelen.
- Daarna kan de synchronisatie met het toepasbare regels plaatsvinden en het afmonteren starten.
- Om een beeld te krijgen van het maken van Toepasbare regels, kunt u [hier](#) het filmpje van de gemeente Leidschendam-Voorburg bekijken.

5. Aansluiten om Aanvragen en meldingen te ontvangen (STAM)

Doel:

De initiatiefnemer is in staat, om via het DSO-LV, eenvoudig een melding te doen of vergunning aan te vragen bij een bevoegd gezag.

Met de invoering van de Omgevingswet, komt de OLO (omgevingsloket Online) als portaal om vergunningen aan te vragen en meldingen te doen, te vervallen. Daarvoor in de plaats komt het DSO-LV. Organisaties moeten ervoor zorgen dat minimaal het huidige niveau van dienstverlening wordt gehandhaafd. De organisatie (bevoegd gezag) kan een aanvraag of melding ontvangen, behandelen en terugkoppeling van de status aan aanvrager verzorgen. De organisatie kan per activiteit aangeven welke indieningsvereisten gelden en welke vragen gesteld worden bij checken en aanvragen.

De aanvraag kan niet meer “handmatig” worden opgehaald van een FTP-server maar via een beveiligde DKA-verbinding wordt eerst een “notificatie bericht”/trigger bericht (via de service Verzoeknotificatie ontvangen) gestuurd waarna vervolgens een DSO-LV API “Verzoek Ophalen” kan worden bevraagd om het verzoek(.xml) en de eventuele bijlagen van de aanvraag op te halen. Indien gewenst kan een samenwerking met ketenpartners worden gestart via de Samenwerkfunctionaliteit. Integratie van het VTH of Zaaksysteem met deze voorziening maakt het samenwerken efficiënter.

Het aansluitproces is opgedeeld in 3 onderdelen:

1. Digikoppeling realiseren
2. Notificatiebericht ontvangen (trigger bericht – DKA)
3. Verzoek ophalen (verzoekXML – API)

De volgende onderdelen zijn nodig om als organisatie een notificatiebericht te ontvangen wanneer een aanvraag of melding is ingediend. Het verzoek wordt met eventuele bijlagen opgehaald uit de landelijke voorziening van het digitaal stelsel.

Onderdeel 1

Digikoppeling realiseren zodat u aanvragen en meldingen kunt ontvangen.

Onderdeel 2

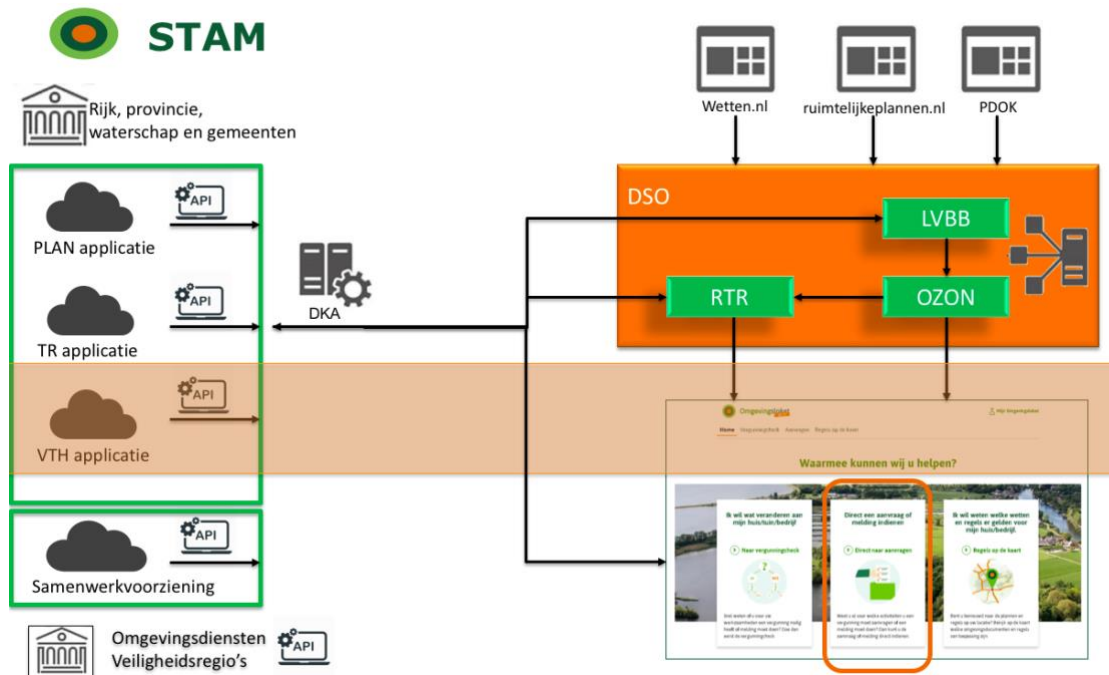
Vaststellen of u een Notificatiebericht van het DSO-LV via deze Digikoppeling kunt ontvangen. Hoe u het Notificatiebericht verwerkt in uw eigen VTH of Zaaksysteem bepaalt u binnen uw organisatie. Dit is dan ook niet beschreven in de procesbeschrijving.

Onderdeel 3

De vergunningaanvraag of melding inclusief bijlagen ophalen met een API van het DSO-LV. Hoe u het Notificatiebericht verwerkt in uw eigen VTH en/of Zaaksysteem bepaalt u binnen uw organisatie. Dit is dan ook niet beschreven in de procesbeschrijving.

Dit proces wordt uitgebreid beschreven in:

[Proces aansluiten aanvragen en meldingen DSO - STAM](#)

Relevante begrippen

- **STAM** – Standaard Aanvragen en meldingen
- **IMAM** - informatiemodel aanvragen en meldingen
- **ZTC** – Zaaktype catalogus
- **iZTC** – Interbestuurlijke [zaaktype catalogus](#)

Recept STAM

1 portie aansluiting STAM | 1 maand voorbereidingstijd | 3 maanden doorlooptijd

Vorbereidingen

- Benoem de benodigde expertise (namen).
- Stem met inkoop de juiste strategie voor aanbesteding af.
- Bepaal of de aansluiting met het VTH-systeem, zaakstelsel of beiden gerealiseerd zal worden.
- Kies een strategie voor de DKA.
- Beleg een gezamenlijke kick-off met betrokkenen en leveranciers t.b.v. aanschaf en implementatie.

Bereidingswijze

- Ga een overeenkomst aan met een VTH-leverancier en/of Zaakstelsel leverancier of upgrade uw huidige software, rekening houdend met inkoop- en aanbestedingsregels.³
- Stem de rol van het zaakstelsel af met de leverancier en Enterprise architect in de organisatie.
- Machtig leverancier(s) op het DSO-portaal.
- Stem de zaaktypen af met de eigen organisatie en de ketenpartners. [iZTC](#) is een handig hulpmiddel
- Realiseer aansluitingen met overige partijen.
- Pas het eventuele nieuwe stelsel aan qua processen, sjablonen, rapportages etc.
- Zorg voor een goede voorbereiding op samenwerking in de Keten met ketenpartners op procesniveau en techniek.
- Pas het werkproces aan en stem het werkproces opnieuw af binnen je organisatie
 - Voor gemeenten geldt dat met komst van de nieuwe Bekendmakingswet het vanaf 1/1/2021 verplicht is om de vergunningaanvraag digitaal te publiceren in het Digitaal Gemeenteblad via KOOP/DROP
 - Behandelingstermijn is standaard 8 weken, die is nu ook al 8 weken maar Lex silencio vervalt. Voor het overgrote deel van de aanvragen verandert er niks. De uitgebreide procedure komt per slot van rekening minder voor.

Boodschappenlijst

Expertise

Vergunningverlener
Toezicht en handhaving
VTH-leverancier
Zaakstelselleverancier
Integratiepartner
(Informatie) architect

Middelen

- VTH applicatie (evt. incl. DKA)
- Digikoppeling
- Cloud-strategie
- Zaakstelsel

Aanbevelingen uit de praktijk

- We zien gemeenten die met de afdeling inkoop en hun leverancier(s) onderzoeken op welke de wijze waarop de verwerving van VTH-software het meest efficiënt kan worden gedaan onderzoeken, bijvoorbeeld door een contractaanpassing (indien toegestaan), een enkelvoudige of meervoudige onderhandse aanbesteding. Zie verder [Handreiking](#) Verwerving OW software.
- Zet bij voorkeur generieke ESB software in voor het inrichten van een DKA tbv het ontvangen van aanvragen (STAM) uit het DSO-LV. De meeste gemeenten hebben al een implementatie van de DKA voor het sociale domein uitgevoerd. Overweeg om deze oplossing ook in te zetten voor het publiceren van plannen en visie naar het LVBB (STOP/TPOD) en naar de RTR (STTR)
- Betrek voor de inrichting van de ESB/DKA de Informatiemanager, een stelselbeheerder, de DKA/ESB beheerder, de beheerder certificaten en de CIO.

³ Afwijken op uw inkoop- en aanbestedingsbeleid en binnen de Europese aanbestedingswet- en regelgeving

Afwijken op het inkoop- en aanbestedingsbeleid is slechts mogelijk en toegestaan op basis van een deugdelijk gemotiveerd besluit en voor zover een en ander op basis van de geldende wet- en regelgeving mogelijk is (bijvoorbeeld bij bijzondere omstandigheden). Afwijken binnen de Europese aanbestedingswet- en regelgeving kan in sommige gevallen als sprake is van bijzondere omstandigheden. Bij een dergelijk afwijkingsbesluit dient een toets op geldende wet- en regelgeving te worden gedaan, de juiste procedure te worden doorlopen én ingeschat te worden of u inderdaad zeker weet dat een eventuele gang naar de rechter door derden onsuccesvol zal zijn. Dit vereist overleg met uw inkoopadviseur. Zie verder [Handreiking](#) verwerving Omgevingswet Software

Softwarebroker

Een aantal gemeenten heeft nu of binnenkort (bijvoorbeeld via de VNG aanbesteding van de GT broker) een overeenkomst met een software broker, ook wel software reseller genoemd. Zo'n contract stelt een gemeente in de staat om standaard software via de software broker te bestellen en te laten leveren. Ook is vaak aanvullende dienstverlening inbegrepen. Zoals bijvoorbeeld het onderhandelen met de leverancier, het bemiddelen bij issues, het geven van inzicht in prijsstelling, het doorverkopen van licenties, het geven van inzicht in lopende contracten via een dashboard. Ook bij het aanschaffen van standaardsoftware via de software broker dient u te voldoen aan de geldende (Europese aanbestedings) wet- en regelgeving.

- Houd er rekening mee dat de integratie met het zaakstelsel/DMS ook gerealiseerd moet worden. Zorg voor een goed ontwerp waarbij de documenten enkelvoudig worden opgeslagen.
- Wanneer uw organisatie een zaakstelsel inzet als generiek afhandeling van aanvragen en meldingen, maak dan de afweging of dit generieke zaakstelsel kan voldoen aan de taakspecifieke requirements voor (in ieder geval) de vergunningencomponent (zie GEMMA).
- Eis ter overbrugging wel een hybride oplossing van uw VTH-leverancier, waarbij aanvragen uit DSO-LV al in 2020 ontvangen kunnen worden en aanvragen uit OLO nog tot in 2021 afgehandeld kunnen worden.
- Veel VTH-leveranciers bieden met de komst van de omgevingswet een SAAS oplossing aan. API-management en beveiligingsbeleid (cloud beleid) spelen hierbij een belangrijke rol. Houd rekening met de beleidswijziging die hieruit volgt en de tijd die dit zal vergen. Werk een aansluitstrategie uit met uw ICT-organisatie, VTH-softwareleverancier, etc.
- Onderzoek of uw softwareleverancier in staat is om de geleverde software aan te sluiten om de Samenwerkfunctionaliteit van het DSO-LV en of uw organisatie al behoefte heeft om hiervoor de integratie in te regelen.

Fall back scenario's

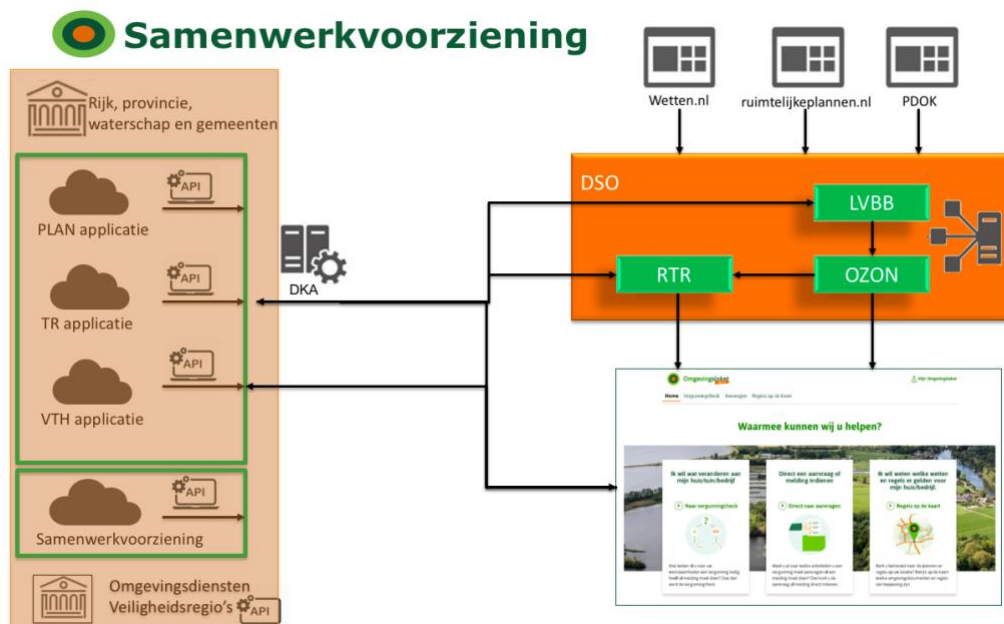
- Als het ontvangen van aanvragen bij inwerkingtreding van de Omgevingswet niet mogelijk blijkt, maak dan afspraken met uw Omgevingsdienst zodat zij uw aanvragen kunnen ontvangen.
- Er worden in de markt oplossingen aangeboden door partijen die een overbruggingsoplossing aanbieden om de nieuwe digitale aanvragen met kunstgrepen door haar oude (OLO/WABO) software te laten ontvangen en verwerken. De VNG ontraadt gemeenten voor deze oplossing te kiezen maar het kan. Zie deze oplossing vooral als een kortetermijnoplossing om een aanbesteding, selectie en implementatie te overbruggen als deze over de datum inwerkingtreding heen loopt. Deze oplossing heeft flinke functionele en inhoudelijke beperkingen en brengt handmatige bijwerking in en controle van data door medewerkers in applicaties met zich mee. Maak voor deze noodoplossing afspraken over ondersteuning en onderhoud met de leverancier van de VTH-systeem.

6. Samenwerkfunctionaliteit (SWF)

Indien gewenst kan een samenwerking met ketenpartners worden gestart via de Samenwerkfunctionaliteit. Integratie van het VTH of Zaaksysteem met deze voorziening maakt het samenwerken efficiënter.

De Samenwerkfunctionaliteit bestaat uit:

1. Een aantal API's die door zaak- en VTH-systemen van aangesloten overheden kunnen worden gebruikt om vorm te geven aan de samenwerking tussen ketenpartners.
2. Een webportaal binnen DSO-LV, dit portaal is voor ketenpartners die geen aangesloten zaak- of VTH-systeem hebben. Zij krijgen met het portaal de mogelijkheid om door middel van een **eenvoudige, web gebaseerde gebruikerstoepassing** deel te nemen aan een samenwerking. De authenticatie is gebaseerd op e-herkenning.

Let op: de Samenwerkfunctionaliteit is nu alleen nog bedoeld om in de keten samen te werken met Vergunningen, melding en adviezen naar elkaar.

Wat is de Samenwerkfunctionaliteit NIET?

- Geen toezicht en handhaving.
- Geen samenwerking met initiatiefnemers en belanghebbenden.
- Geen mail (bij een nieuwe notificatie, wel via integratiepartner).
- Samenwerken in 1 document (Geen SharePoint/Google Docs).
- Geen chat programma.
- Geen datumprikker

<https://pre.omgevingswet.overheid.nl/samenwerken/inloggen>

Naam samenwerking	Status	Initiator
Test samenwerking	Gesloten	00000001001721860000
Test Samenwerking 02-04-2020	Open	00000001810208891000
Test LV 16-03-2020	Open	00000001810208891000

Recept aansluiten Samenwerkfunctionaliteit

1 portie aansluiting Samenwerkfunctionaliteit | 1 maand voorbereidingstijd | 1 week doorlooptijd

Vorbereidingen

- Samenbrengen van betrokkenen (ketenpartners en leveranciers)
- Stem werkafspraken af met de ketenpartners.
- Stel SLA's of DVO's op.
- Leer om anders denken en te doen, in de keten.
- Richt Zaaktypes, Producten en diensten in.
- Afspraken over de regievoering in de keten.
- Oefen met de(keten) partners.
- Informeer bewoners/ potentiële initiatiefnemers en belanghebbenden
- Maak AVG- en archiveringswet gerelateerde afspraken .
- Bepaal of je gaat samenwerken via de Gebruikerstoepassing (webportaal van de Samenwerkvoorziening van het DSO LV, zie <https://pre.omgevingswet.overheid.nl/samenwerken>) óf via je eigen zaaksysteem.

Bereidingswijze

- Mandateer de VTH-leverancier of de integratiepartner om aan te sluiten op de API's.
- Samenwerkvoorziening en de integratie met uw bedrijfsapplicatie (VTH en/of zaaksysteem) regelen.
- Indien gekozen is voor samenwerken via het eigen zaaksysteem, sluit deze aan op de API's (documenten, notificaties, actie verzoek, etc.).
- Indien gekozen is gebruik te maken van de gebruikerstoepassing van het DSO LV, regel e-herkenning om in te kunnen loggen op de [Samenw](#)
- Vraag E-herkenning aan.
- Test en oefen met alle ketenpartners.

Praktijk ervaringen

Het is essentieel om gebruik te maken van een [eHerkenningmiddel](#). Dit is persoonsgebonden en kan via de contactpersoon van de eigen organisatie aangevraagd worden. U vraagt een eHerkenning aan voor [Dienst DSO Samenwerken](#). Er zijn verschillende [aanbieders](#) van eHerkenningmiddelen. Het dient minimaal niveau 2 te zijn. Aanvragen duurt over het algemeen vrij kort, maar start wel op tijd. Inventariseer welke medewerkers ervoor in aanmerking komen.

Het is zeer eenvoudig om de aansluiting te realiseren. Is er nog geen back office systeem aanwezig, kan een samenwerking gestart worden via de Gebruikerstoepassing van het DSO LV, zie <https://pre.omgevingswet.overheid.nl/samenwerken> .

Vanuit de verschillende koepels zijn er (interbestuurlijke) initiatieven gestart t.b.v. het testen en oefenen. Er wordt oa gewerkt aan 'oefenpakketten' (pakket met standaard-oefencasussen) voor aangesloten partijen. Mocht u hierover meer willen weten neem dan contact op met uw RIO of Business Liaison Manager (BLM) van uw koepel.

Boodschappenlijst

Expertise

Vergunningverlener
Administratie van vergunningverlening
Adviseurs van ketenpartners
Eigen VTH-leverancier en die van de ketenpartner
Zaaksysteemleverancier
Integratiepartner
(Informatie) architect

Middelen

- VTH applicatie/zaaksysteem (evt. incl. DKA) of integratiepartner
- Digikoppeling
- Cloud-strategie
- [OIN nummer](#)
- [E-herkenning](#)
- [Werkafspraken met ketenpartners](#)

7. Handige tools tijdens het aansluiten en oefenen

Planbord Miro

De planning van de DSO is openbaar. In onderstaande link kan de planningen worden bijgehouden.

https://miro.com/app/board/o9J_kuwaQMg=/

Sprint demo's

2-wekelijks vinden de sprintdemo's plaats van functionaliteit dat is opgeleverd tijdens de sprint. Zeer leerzaam om te weten wat er speelt. Voor aanmelden, zie onderstaande link:

<https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/digitaal-stelsel/ontwikkeling-planning-beheer/ontwikkeling/sprints/>

API monitoring

Tijdens het aansluiten en testen zijn leveranciers en partners afhankelijk van de services. Onderstaand een openbare tool waarin de API's live gemonitord kunnen worden.

<https://dso.kadaster.nl/grafana/d/iGH-kZIWk/statusmap-transactiepunten?orgId=1&kiosk=tv&from=now-7d&to=now>

8. Hulp en vragen

Voor alle (hulp)vragen kunt u terecht bij het [Informatiepunt Omgevingswet](#).

Heeft u een vraag over de Omgevingswet? Wilt u iets weten of delen over praktische toepassingen of digitale voorzieningen?

Wilt u liever telefonisch contact? Bel ons dan op 088 - 7970790 (bereikbaar op werkdagen van 9.00-12.00 uur en van 13.00-16.30 uur).